

Artikel Asli

Analisis Skim Agihan Zakat kepada Asnaf Fi Sabilillah Mengikut Maqasid Syariah: Kajian di Selangor dan Negeri Sembilan

Azman Ab Rahman¹ Syed Mohd Najib Syed Omar² & Siti Zulaikha Mokhtar³

^{1,2}Fakulti Syariah dan Undang-Undang, Universiti Sains Islam Malaysia, 71800 Nilai, Negeri Sembilan, Malaysia.

³Pembantu Penyelidik, Fakulti Syariah dan Undang-Undang, Universiti Sains Islam Malaysia, 71800 Nilai, Negeri Sembilan, Malaysia.

Progres Artikel

Diterima: 25 November 2016

Disemak: 8 Disember 2016

Diterbitkan: 1 Jun 2017

*Corresponding Author:

Azman Ab Rahman,
Fakulti Syariah dan Undang-Undang,
Universiti Sains Islam Malaysia,
71800 Nilai, Negeri Sembilan Malaysia;
Email: azman@usim.edu.my

Abstrak:

Fi sabilillah merupakan salah satu daripada lapan golongan yang berhak menerima zakat. Pendekatan maqasid syariah dilihat sangat penting dalam pengagihan zakat kepada asnaf fi sabilillah bagi memastikan agihan zakat yang diberikan menepati pensyariatian dan hikmah tuntutan zakat. Setiap skim yang disediakan perlu dinilai sama ada melengkapinya keperluan asnaf berasaskan maqasid syariah, iaitu memelihara agama, nyawa, akal, keturunan dan harta. Kajian ini akan membincangkan konsep maqasid syariah dalam konteks zakat serta menganalisis dan menilai skim agihan zakat kepada fi sabilillah berasaskan maqasid syariah di Selangor dan Negeri Sembilan. Kajian ini menggunakan pendekatan kualitatif yang melibatkan kaedah dokumentasi. Hasil kajian mendapati secara umumnya skim-skim yang disediakan oleh Lembaga Zakat Selangor (LZS) dan Bahagian Baitulmal Majlis Agama Islam Negeri Sembilan (MAINS) kepada fi sabilillah melengkapinya setiap aspek maqasid syariah. Namun, semakan semula perlu dilakukan bagi memastikan skim-skim tersebut mengikut keutamaan lima prinsip maqasid syariah, iaitu memelihara agama, nyawa, akal, keturunan dan harta. Kajian lanjutan boleh dijalankan bagi menilai setiap skim yang disediakan kepada 7 golongan asnaf dari semasa ke semasa agar selari dengan konsep maqasid syariah yang diutamakan dalam Islam. Kajian ini diharapkan menjadi panduan kepada pihak Majlis Agama Islam di setiap negeri dalam melaksanakan sistem pengagihan zakat asnaf fi sabilillah secara berkesan dan telus.

Kata kunci: *Fi sabilillah, Skim Agihan Zakat, Maqasid Syariah, Lembaga Zakat Selangor, Bahagian Baitulmal Majlis Agama Islam Negeri Sembilan*

Pengenalan

Terdapat lapan asnaf yang berhak menerima zakat sebagaimana firman Allah SWT di dalam al-Quran maksudnya: "Sesungguhnya zakat itu hanyalah untuk orang-orang fakir, orang miskin, amil zakat, yang dilunakkan hatinya (mualaf), untuk memerdekakan hamba sahaya, untuk membebaskan orang yang berhutang, untuk yang berada di jalan Allah dan untuk orang yang sedang di dalam perjalanan sebagai kewajipan dari Allah. Allah Maha Mengetahui lagi Maha Bijaksana." (Al-Taubah: 60). Ayat ini menjadi

hujah utama bagi pengagihan zakat kepada golongan fi sabilillah.

Asnaf fi sabilillah merupakan golongan yang sering menjadi perbincangan dalam kalangan fuqaha khususnya dalam konteks pembahagian zakat di zaman moden ini. Sistem pengurusan zakat yang berbeza antara negeri di Malaysia menyebabkan kepelbagaian dalam jenis bantuan agihan zakat kepada asnaf fi sabilillah. Walau bagaimanapun, artikel ini hanya meneliti skim agihan zakat yang disediakan kepada asnaf fi sabilillah oleh LZS dan Bahagian Baitulmal MAINS. Skim agihan zakat tersebut juga

akan diteliti dari aspek maqasid syariah bagi memastikan bantuan yang diagihkan selari dengan prinsip syarak.

Justeru artikel ini akan membincangkan konsep maqasid syariah dalam konteks agihan zakat di Malaysia, di samping mengenal pasti dan menganalisis skim agihan zakat kepada fi sabilillah berasaskan maqasid syariah di Selangor dan Negeri Sembilan. Artikel ini akan menilai sama ada skim bantuan yang disediakan mengikut keutamaan lima prinsip maqasid syariah, iaitu memelihara agama, nyawa, akal, keturunan dan harta.

Metodologi

Penyelidikan ini menggunakan pendekatan kualitatif yang melibatkan kaedah pengumpulan data secara dokumentasi. Kaedah ini melibatkan kajian perpustakaan untuk mendapatkan maklumat berkenaan tafsiran asnaf fi sabilillah dan konsep maqasid syariah menurut pandangan para fuqaha terdahulu dan kontemporari. Kaedah ini akan mengenal pasti skim yang disediakan kepada asnaf fi sabilillah di Selangor dan Negeri Sembilan. Buku, jurnal, laporan tahunan, kertas kerja, majalah, akhbar dan internet merupakan rujukan yang digunakan bagi mendapatkan maklumat yang berkaitan.

Bagi menganalisis data yang telah diperoleh, metodologi yang digunakan ialah yang berbentuk analisis induktif, deduktif (istiqra'i) dan komparatif (muqaranah). Cara yang digunakan ialah dengan menilai dan menganalisis skim bantuan zakat mengikut prinsip maqasid syariah untuk mencari titik persamaan dan perbezaan bagi aspek-aspek yang ditekankan dalam kajian ini. Seterusnya, aspek-aspek ini akan dinilai satu persatu. Penulis akan membandingkannya dan menganalisis sebelum mengeluarkan satu kesimpulan yang mantap.

Keputusan & Perbincangan

Setiap negeri di Malaysia mengemukakan definisi bagi asnaf fisabilillah termasuklah LZS dan Bahagian Baitulmal MAINS. Menurut LZS, fi sabilillah ialah perjuangan, usaha dan aktiviti yang bertujuan untuk menegakkan dan mempertahankan agama Allah (Lembaga Zakat Selangor, 2016). Bahagian Baitulmal MAINS pula mentakrifkan fi sabilillah sebagai mana-mana orang atau pihak yang melibatkan diri dalam suatu aktiviti untuk menegakkan, mempertahankan dan mendakwahkan agama Islam serta kebajikannya (Ensiklopedia Pengurusan Zakat Di Malaysia (Siri 1), 2016).

Konsep Maqasid Syariah

Secara umumnya, maqasid syariah bermaksud segala tujuan di sebalik penciptaan syariat pada keseluruhannya dan di sebalik setiap hukum di

dalamnya secara satu persatu (Mahmood Zuhdi, 2012). Ulama telah bersependapat bahawa setiap hukum syarak mengandungi hikmah dan tujuannya yang tersendiri. Matlamat utama syariat Islam diciptakan adalah untuk menghasilkan kebaikan kepada manusia dan menolak keburukan daripada mereka. Fuqaha mentafsirkan kebaikan (Maslahah) dan keburukan (Mafsadah) merangkumi aspek duniawi dan ukhrawi (Al-Shatibi, 1996). Dalam konteks agihan zakat kepada asnaf fi sabilillah, setiap skim yang disediakan perlulah dinilai supaya seiring dengan kehendak syarak dan dapat memenuhi setiap keperluan asnaf serta mencapai kemaslahatan.

Al-Shatibi menyatakan bahawa matlamat syariat merangkumi lima komponen maqasid yang sangat penting dan digelar al-dharuriyyat al-khamsah iaitu memelihara agama (ad-Din), jiwa (al-Nafs), akal (al-'Aql), keturunan (al-Nasl) dan harta (al-Mal). Pemeliharaan ini begitu sempurna untuk dilaksanakan oleh masyarakat muslim dalam pelbagai situasi dan keadaan. Cara untuk memelihara lima kepentingan ini dapat dibahagikan kepada tiga tingkatan. Setiap tingkatan mempunyai keutamaan masing-masing. Dan tingkatan-tingkatan ini dikenali dengan istilah al-dharuriyyat, al-hajiyat dan al-tahsiniyyat.

Al-dharuriyyat bermaksud segala sesuatu yang tidak dapat ditinggalkan dalam kehidupan keagamaan dan dunia. Jika ia tidak ada, maka kehidupan manusia di dunia ini akan menjadi rosak dan tidak teratur. Al-hajiyat pula bermaksud sesuatu yang diperlukan oleh manusia dalam menghindari kesempitan dan menolak kesulitan. Jika ia tidak ada maka manusia akan mengalami kesulitan dan kesempitan. Namun, ia tidak sampai merosakkan kehidupan. Al-tahsiniyyat pula bermaksud hal-hal yang menjadi tuntutan dari martabat diri dan akhlak yang mulia untuk mendapatkan kehidupan yang baik. Perkara tahsiniyyat ini ialah perkara pelengkap untuk mempunyai kehidupan yang lebih selesa. (Ibn 'Asyur, 1999).

Skim Bantuan Zakat Asnaf Fi Sabilillah di Selangor

LZS telah menyediakan sebanyak 19 skim bantuan untuk asnaf fi sabilillah. Agihan bagi asnaf fi sabilillah adalah bagi menampung keperluan aktiviti-aktiviti dakwah, pendidikan dan pengembangan syiar Islam. Antara skim bantuan yang disalurkan kepada asnaf fisabilillah adalah seperti di dalam jadual 1 berikut:

Bil.	Skim Bantuan Zakat
1.	Bantuan Umum Pelajaran
2.	Bantuan Kepada Persatuan/Badan Islam
3.	Bina/Baik Pulih Sekolah Agama
4.	Derasiswa Belajar Di Luar Negara
5.	Program Penerapan Nilai-Nilai Islam
6.	Derasiswa Huffaz Al-Quran
7.	Pembinaan/Baik Pulih Institusi Agama
8.	Pembinaan Baik Pulih Masjid
9.	Pembinaan Baik Pulih Surau
10.	Bantuan Karpas Masjid/Surau
11.	Pembinaan Baik Pulih Surau Sekolah
12.	Derasiswa Kecil Pelajar SAMR/T
13.	Bantuan Keperluan Sekolah
14.	Bantuan Peralatan Masjid/Surau
15.	Bantuan Pendidikan/Penerbitan
16.	Bantuan Banjir
17.	Bantuan Kebakaran
18.	Derasiswa Pelajar Cemerlang
19.	Bantuan Ribut

Jadual 1: Skim Bantuan Zakat Asnaf Fisabilillah di Selangor

Demi memenuhi keperluan semasa, LZS membuat inovasi dalam agihan zakat dengan mewujudkan lima program teras iaitu Program Pembangunan Insan, Pendidikan, Sosial, Ekonomi dan Institusi Agama. Di bawah Program Pembangunan Institusi Agama, sejumlah besar zakat diperuntukkan bagi tujuan pembangunan institusi agama seperti masjid, surau, sekolah dan surau sekolah di seluruh Selangor. Bentuk agihan zakat kepada fisabilillah di bawah program pembangunan ini ialah bantuan kepada persatuan/ badan Islam, bina/baik pulih sekolah agama, derasiswa huffaz al-quran, pembinaan/baik pulih institusi agama, pembinaan baik pulih masjid, pembinaan baik pulih surau, bantuan karpas masjid/surau, pembinaan baik pulih surau sekolah dan bantuan peralatan masjid/surau.

Program Pembangunan Insan diwujudkan sebagai usaha untuk melahirkan golongan asnaf yang berkeyakinan, berdaya saing dan berilmu melalui program-program yang berbentuk rohani, jasmani dan motivasi. Pada setiap tahun, LZS membelanjakan hampir RM 7 juta wang zakat di bawah program ini. Program penerapan nilai-nilai Islam merupakan skim yang berada di bawah Program Pembangunan Insan.

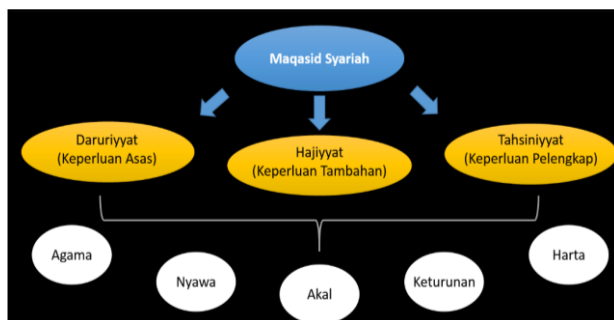
Di bawah Program Pembangunan Sosial, LZS bertanggungjawab memastikan tiada asnaf yang mengalami masalah tempat tinggal, nafkah sara hidup serta memenuhi keperluan asasi sekaligus membolehkan asnaf tersebut menjalani kehidupan yang lebih seimbang. Sebanyak 3 bentuk bantuan diberikan LZS kepada asnaf fisabilillah sebagai bantuan kecemasan/bencana alam iaitu bantuan banjir, bantuan kebakaran dan bantuan ribut.

Program Pembangunan Pendidikan pula merupakan keutamaan LZS dalam membantu asnaf dalam aspek pendidikan. Kesedaran tentang pentingnya pendidikan ini bukan sahaja diterapkan

kepada ibu bapa tetapi juga membudayakannya di kalangan anak-anak asnaf agar mereka sedar bahawa hanya dengan pendidikan mereka mampu berjaya dalam hidup. Pada setiap tahun, LZS membelanjakan hampir RM15 juta wang zakat di bawah program ini. Di bawah program ini, LZS menyalurkan 6 bantuan pendidikan bantuan umum pelajaran, derasiswa belajar di luar negara, derasiswa kecil pelajar SAMR/T, bantuan keperluan sekolah, bantuan pendidikan/ penerbitan dan derasiswa pelajar cemerlang.

Analisis Skim Agihan Zakat Fisabilillah LZS Mengikut Maqasid Syariah

Skim bantuan zakat yang disediakan kepada asnaf fisabilillah di Selangor dianalisis berdasarkan lima prinsip asas dalam maqasid syariah. Analisis ini dijalankan bagi mengenal pasti setiap skim bantuan zakat yang disediakan agar selari dengan aspek maqasid syariah yang diutamakan dalam Islam. Penetapan skim agihan zakat berdasarkan kepada maqasid syariah melalui pengekstrakan ontologi kaedah dharuriyyat, hajiyyat dan tahsiniyyat boleh dilihat dalam carta 2 di bawah:

Carta 2: Klasifikasi Utama Maqasid Syariah

Pembahagian skim agihan zakat kepada fisabilillah perlu dilaksanakan mengikut lima kepentingan asas yang utama bermula daripada agama, nyawa, akal, keturunan dan harta. Aspek pemeliharaan agama merupakan aspek pertama yang perlu dititikberatkan di bawah Program Pembangunan Institusi Agama dan aspek pemeliharaan nyawa merupakan aspek kedua di bawah Program Pembangunan Insan. Program Pembangunan Pendidikan merupakan perkara ketiga di bawah aspek pemeliharaan akal dan pemeliharaan keturunan merupakan aspek keempat di bawah Program Pembangunan Sosial. Aspek pemeliharaan harta merupakan aspek kelima di bawah Program Pembangunan Ekonomi.

Agama Program Pembangunan Institusi Agama	Nyawa Program Pembangunan Insan	Akal Program Pembangunan Pendidikan	Keturunan Program Pembangunan Sosial	Harta Program Pembangunan Ekonomi
Bantuan Kepada Persatuan/ Badan Islam	Program Penerapan Nilai-Nilai Islam	Bantuan Umum Pelajaran	Bantuan Banjir	
Bina/Baik Pulih Sekolah Agama		Dermasiswa Belajar di Luar Negara	Bantuan Kebakaran	
Dermasiswa Huffaz Al-Quran		Dermasiswa Kecil Pelajar SAMR/T	Bantuan Ribut	
Pembinaan/ Baik Pulih Institusi Agama		Bantuan Keperluan Sekolah		
Pembinaan Baik Pulih Masjid		Bantuan Pendidikan/ Penerbitan		
Pembinaan Baik Pulih Surau		Dermasiswa Pelajar Cemerlang		
Bantuan Karpet Masjid/Surau				
Pembinaan Baik Pulih Surau Sekolah				
Bantuan Peralatan Masjid/Surau				
9	1	6	3	0

Jadual 3: Skim Agihan Zakat Kepada Fisabilillah Di Selangor Mengikut Maqasid Syariah.

Berdasarkan jadual 3 di atas, sebanyak 9 skim daripadanya adalah bantuan untuk Program Pembangunan Institusi Agama bagi aspek pemeliharaan agama. Aspek pemeliharaan akal mempunyai bilangan skim agihan zakat kedua tertinggi iaitu sebanyak 6 skim. Sebanyak 3 skim dikategorikan sebagai aspek pemeliharaan keturunan manakala 1 skim termasuk dalam aspek pemeliharaan nyawa iaitu program penerapan nilai-nilai Islam. Walau bagaimanapun, untuk aspek pemeliharaan harta, tiada skim yang diperuntukkan di bawahnya.

Skim Bantuan Zakat Asnaf Fi Sabilillah di Negeri Sembilan

Bahagian Baitulmal, MAINS telah menyediakan pelbagai bentuk skim bantuan zakat mengikut keperluan asnaf fi sabilillah di Negeri Sembilan. Terdapat sebanyak 12 skim bantuan yang disediakan kepada asnaf fi sabilillah. Antara skim bantuan zakat adalah seperti berikut:

Bil.	Skim Bantuan Zakat
------	--------------------

1.	Saguhati Jawatankuasa Masjid
2.	Pembiayaan Kursus kefahaman Islam
3.	Pengurusan Jenazah tanpa waris
4.	Aktiviti Surau & Masjid
5.	Program Hari Kebesaran
6.	Bantuan Tahunan Masjid & Surau
7.	Percetakan buku-buku Islam
8.	Elaun sukarelawan dakwah
9.	Tahfiz Al-Quran
10.	Penyelidikan dan Pembangunan
11.	Pengurusan Anak Yatim
12.	Elaun guru agama

Jadual 4: Skim Bantuan Zakat Asnaf Fisabilillah di Negeri Sembilan

Skim bantuan yang disediakan mengambil kira aspek kebajikan serta pengukuhan rohani dan sosial asnaf seperti saguhati jawatankuasa masjid, pembiayaan kursus kefahaman Islam, pengurusan jenazah tanpa waris, aktiviti surau dan masjid, bantuan tahunan masjid dan surau, program hari kebesaran, percetakan buku-buku Islam, elaun sukarelawan dakwah, tahfiz al-Quran, dan elaun guru agama. Selain itu, keperluan lain diutamakan seperti pengurusan anak yatim serta penyelidikan dan pembangunan.

Analisis Skim Agihan Zakat Fi Sabilillah MAINS Mengikut Maqasid Syariah

Agama	Nyawa	Akal	Keturunan	Harta
Saguhati Jawatankuasa Masjid		Penyelidikan & Pembangunan	Pengurusan Anak Yatim	
Pembiayaan Kursus kefahaman Islam				
Pengurusan Jenazah Tanpa waris				
Aktiviti Surau & Masjid				
Program Hari Kebesaran				
Bantuan tahunan masjid dan Surau				
Percetakan buku-buku Islam				
Elaun sukarelawan dakwah				
Tahfiz Al-Quran				
Elaun guru agama				
10	0	1	1	0

Jadual 5: Skim Agihan Zakat Kepada Fi Sabilillah di Negeri Sembilan mengikut Maqasid Syariah.

Skim bantuan zakat yang disediakan kepada asnaf fi sabilillah oleh Bahagian Baitulmal MAINS diklasifikasikan berdasarkan lima prinsip dalam maqasid syariah. Model agihan zakat berdasarkan maqasid syariah diringkaskan seperti dalam Jadual 5 di atas.

Berdasarkan pembahagian skim mengikut maqasid syariah, Bahagian Baitulmal MAINS menyediakan sebanyak 10 skim bagi aspek pemeliharaan agama. Antaranya saguhati jawatankuasa masjid, pembiayaan kursus kefahaman Islam, pengurusan jenazah tanpa waris, aktiviti surau & masjid, program hari kebesaran, bantuan tahunan masjid dan surau, percetakan buku-buku Islam, elaun sukarelawan dakwah, tahfiz Al-Quran dan elaun guru agama. Di bawah aspek memelihara akal dan keturunan, Bahagian Baitulmal MAINS menyediakan 1 skim iaitu penyelidikan dan pembangunan serta pengurusan anak yatim. Walau bagaimanapun, untuk aspek pemeliharaan nyawa dan harta, tiada skim yang diperuntukkan di bawahnya.

Analisis Perbandingan Skim Agihan Zakat Kepada Fi Sabilillah Mengikut Maqasid Syariah di Selangor dan Negeri Sembilan

Berdasarkan analisis di dalam jadual 3 dan 5, penyelidik mendapati skim bantuan dalam aspek pemeliharaan **agama** lebih banyak berbanding aspek yang lain. Sebanyak 9 skim diperuntukkan oleh LZS bagi memelihara agama manakala Bahagian Baitulmal MAINS memperuntukkan 10 skim. Aspek pemeliharaan **akal** pula menduduki posisi kedua tertinggi di dalam skim agihan zakat kepada fi sabilillah mengikut maqasid syariah oleh LZS dan Bahagian Baitulmal MAINS. LZS menyediakan sebanyak 6 skim manakala Bahagian Baitulmal MAINS hanya memperuntukkan 1 skim. Dari sudut pemeliharaan **nyawa**, LZS menyediakan satu skim iaitu program penerapan nilai-nilai Islam. Walau bagaimanapun, Bahagian Baitulmal MAINS tidak menyediakan bantuan di bawah aspek ini.

LZS memperuntukkan sebanyak 3 skim bagi aspek memelihara **keturunan** iaitu di bawah Program Pembangunan Sosial. Sebanyak 3 bentuk bantuan diberikan LZS kepada asnaf fisabilillah iaitu bantuan banjir, bantuan kebakaran dan bantuan ribut. Bahagian Baitulmal MAINS pula menyediakan 1 skim iaitu pengurusan anak yatim. Bagi aspek pemeliharaan **harta**, tiada skim diperuntukkan oleh LZS dan Bahagian Baitulmal MAINS.

Berdasarkan jadual di atas, skim agihan zakat fi sabilillah LZS dan Bahagian Baitulmal MAINS didapati menepati konsep maqasid syariah, namun perlu mengikut keutamaan dalam lima aspek pemeliharaan iaitu agama, nyawa, akal, keturunan dan harta. LZS dan Bahagian Baitulmal MAINS telah meletakkan keutamaan kepada aspek pemeliharaan agama kerana bantuan-bantuan yang diagihkan di bawah aspek ini mempunyai bilangan tertinggi. Namun, penambahbaikan

dan semakan semula jumlah skim agihan zakat fisabilillah berdasarkan keutamaan dalam aspek pemeliharaan yang lain iaitu nyawa, akal, keturunan dan harta boleh dilaksanakan oleh LZS dan Bahagian Baitulmal MAINS untuk memastikan skim agihan zakat fisabilillah adalah menepati konsep maqasid syariah.

Kesimpulan

Berpandukan analisis yang telah dijalankan, penyelidik mendapati pendekatan maqasid syariah sebagai parameter pengukuran keperluan dalam setiap skim bantuan zakat yang disediakan kepada asnaf fisabilillah adalah relevan untuk dilaksanakan. Skim agihan zakat di Selangor dan Negeri Sembilan melengkapinya setiap aspek maqasid syariah. Namun, penambahbaikan dan semakan semula jumlah skim serta kadar bantuan perlulah berdasarkan keutamaan 5 aspek pemeliharaan agar menepati konsep maqasid syariah. Diharapkan kajian ini dapat menjadi garis panduan kepada pihak pengurusan zakat khususnya LZS dan Bahagian Baitulmal MAINS serta setiap negeri di Malaysia dalam mentadbir dan menguruskan sistem agihan zakat secara sistematik dan efisien.

Rujukan

- 'Izz al-Din 'Abd Aziz Ibn 'Abd al-Salam, t.t. *Qawa'id al-Ahkam fi Masalih al-Anam*. Beirut: Dar al-Ma'rifah.
- Ahmad Shahir bin Makhtar et.al. 2010. *Pengurusan Zakat Di Negeri Selangor: Isu Dan Cabaran*. Prosiding Konvensyen Kebangsaan Perancangan & Pengurusan Harta dalam Islam 2010. Selangor: Universiti kebangsaan Malaysia.
- Ahmad Wifaq Mokhtar. 2016. *Parameter (al-Dhawabit) Maqasid al-Shariah Dalam Pentadbiran Negara. Kertas Kerja Seminar Nasional Maqasid Al-Shari'ah 2016: Maqasid al-Shariah & Fiqh Demokrasi*. Shah Alam.
- Ahmad Wifaq Mokhtar. 2016. *Prinsip-Prinsip Asas Maqasid Al-Syariah: Pendekatan Al-Syatibi. Kertas Kerja Seminar Nasional Maqasid Al-Shari'ah 2016: Maqasid al-Shariah & Fiqh Demokrasi*. Shah Alam: Institut Darul Ehsan.
- Al-Fasi, 'Allal, 1966. *Maqasid al-Syar'iyah al-Islamiyyah Wa Makarimaha*. Rabat: Matabi' al-Risalah.
- Al-Kasani, Abu Bakr ibn Mas'ud, 1986. *al-Bada'i' al-Sana'i*. Dar al-Kutub al-Ilmiyyah.

Al-Qaradawi, Yusuf, 2006. *Fiqh al- Zakat*. Kaherah: Maktabah Wahbah.

Al-Raisuni, Ahmad, 1995. *Nazariyat al-Maqasid 'inda al-Imam al-Syatibi*. Virginia: The International Institute of Islamic Thought.

Al-Shatibi, Abu Ishaq Ibrahim bin Musa Ibn Muhammad al-lakhmi, 1996. *Al-Muwafaqat fi Usul al-Syariah*. Beirut: Dar al-Ma'rifah.

Hailani Muji Tahir. 2009. *Pentafsiran dan Pelaksanaan Agihan Zakat Fisabilillah Mengikut Keperluan Semasa Di Malaysia*. Kertas Kerja Seminar Pengagihan Zakat Di Bawah Asnaf Fisabilillah. Kuala Lumpur: Majlis Agama Islam Wilayah Persekutuan.

Ibn 'Asyur, Muhammad al-Tahir, 1999. *Maqasid Al-Syariah Al-Islamiyyah*. Beirut: Dar Salam.

Ibn al-Athir, t.t. *al-Nihayah fi Gharib al-Hadith Wa al-Athar*. Kaherah: Maktabah al- Khairiyah.

Laporan Tahunan Lembaga Zakat Selangor 2013.

Laporan Tahunan Lembaga Zakat Selangor 2014.

Lembaga Zakat Selangor, 2014. *Jenis Agihan Zakat*. <http://www.zakatselangor.com.my/jenis-bantuan-umum/> (diakses pada 26 Julai 2016).

Lembaga Zakat Selangor, 2014. *Sejarah*. <http://www.zakatselangor.com.my/info-lzs/sejarah-lzs/> (diakses pada 26 Julai 2016).

Mohd Fikri Che Hussain, 2012. *Pengenalan Ilmu Maqasid Syariah*. Johor Bharu: Perniagaan Jahabersa.

Sabiq, Sayid, 1999. *Fiqh al-Sunah*. Kaherah: Dar al-Fath.

Sekretariat Pengurusan Zakat Negeri-negeri (SPZN) & Universiti Sains Islam Malaysia (USIM), 2016. *Ensiklopedia Pengurusan Zakat Di Malaysia (Siri 1)*. Universiti Sains Islam Malaysia.